

અનામે ખુદા
૧૯૬૩ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

કાકા કાવસનું પુન.

મુલ્ય રૂ. ૧૦/- એક આનો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોર્પોરાઈટ વિભાગ] .

અનુક્રમાંક

૧૭૬૩

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ

કાકા કાવચનું ખૂન

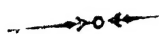
વિષય

૬- : ૨

બનામે ખુદા.

કાકા કાવસનું પુન

(રમુજી ફારસ.)

બનાવી પ્રસીદ્ધ કર્તા.

મગનલાલ વિશ્વનાથ સિનોરવાળા.

અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૬૩

સને ૧૯૦૬

આવૃત્તિ ૧ લી.

ધી “ હર્ષદ ”

અમારી બનાવેલી.

શોનેરી ટોળીનો શાહજાદો

ધોળે દિવસે ધાડ પાડુ.

યાને

લોટરીખાઇનું ખૂન.

એ નામની ચોપડી બહાર પડી ચુકી છે કીં. ૦-૦-૩ પાછ.

નોટ પેછડિ કાગલ લેવામાં આવશે નહિ.

બહાર ગામના આડરો પર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

વેપારીને સસ્તે ભાવે આપીશું.

મગનલાલ વિશ્વનાથ શિનોરવાલો

૬૦ સારંગપુર રણછોડજીની પોલીમાં

૯૭ ૬૩

મણીલાલ ગોરના મકાનમાં

અમદાવાદ.

થોડા દિવસમાં છપાઇ બહાર પડશે.

ખાસ વાંચવાલાયક.

જગજાહેર.

મહારાણા પ્રતાપસિંહનું.

નોવેલ.

ખાસ આના.

૧.

કાકા કાવસનું ખૂન.

ફરામ—આજે ધણે વરસે મારા કાકાજી કાવસ પોતાના જમિન દોરત રસતમજી દારૂ વાલાની સુભાકાતે આજે તરફ આવેલા છે, ને વરી મને માફી બખ્સી મારી સુભાકાતે આવનાર છે એથી આજે કરકાકરકીને ફાકાશકીના બખતે ધણું નેક થયું, કેમજે કાકા દોરાબ સારજન્ટ છે તે મારાં માંગનાં બહેણાં ને કરજ દેણીની આજે ધરપકર દરમીયાન અહીં આવેલા હીક કામ લાગશે વરી ખીન હાથપર મારી વહાલી માણુક સાથની નારાજીતું સબહું તુશનખી સમાધાન થયું છે એ પણ તેટલુંજ નેક છે. મેં ચખરાકને તેની ઉપર મારાં સાદીના લખીત પેગાંમ આપી મોકલ્યો છે, ને હવે તેના પ્યારા જવાબને વાસ્તે હું અધીરો બન્યો છું. (જોધને) અરે પણ ચખરાક તો આવ્યો (ચખરાક આવે છે) કેમ જવાબ લાયો?

ચખરાક—જીહા, આજે રહ્યો.

(ચમકીને—મનથી) નખોદ પેલી બંત્રીતુ કાગજ કીધા વામાં ખારીયું તું તે તો વીમરી ગીઓ! (વીચાર કરી) કાગજમાં જમનું ગજવું—અરે જમનાં ગજવામાં છટ! (ગભરાઈ છે)

ફરામ—(ખુબ પાડીને) એ સુ ધકેલા પહરા કામજ લાક્ની?

ચખરાક—ભાયો, માહેબ, કાકાજી તે આપવું

(નેતાં નેતા) નહીં, કંઈજ નહીં। હવે તો ખુદ મોર કરે
કદાચ મારી મોરદારનો કાગળ જશે તો હું શું કરુંસ. જે તે
એક કાગળ હીમ્મતથી એને બારવું પરસે. (મોટેથી હેઝો
સાહેબ.)

ફેરામ—(નેયા વગર) થીક છે; મેં ચાલ, હવે આજે મારા જઈશ
કાકા કાવસજી મારી બુલાકાતે આવનાર છે તે વચુને બાહાર
મત આવકાર આપવાની દરએક ગોઠવણ કર.

ચખરાક—જો હુકમ. (જતાં જતાં—પોતાનો બરડો ડોળીને) નેયું
તોલ્યો મારીને જે તે એક કાગળ પકરાવી દીધું તો ખી કહેજે
થીક છે. હું કાંઈ થોરો કાદર છેઉં? અરે હું તો વરો વજીર
સરજવો જોઈતો વજીર? (જાય છે.)

ફેરામ—હવે ત્યારે મારી પ્યારી પર ના. પેગાંમનો આએ મોહો-
બ્બત મએ જવાબ વાંચતે (ઉલટી શરીને વાંચવા જાય
છે ને જોઈને ચમકે છે.) એ આએ શું મોહોકાંન। એણે તો
માફ કાગળ તો કાં નાંખ્યું ને આ કાગળ કાંથી લાયો.
(ચુસાથી) ચખરાક આએ માફ કેટલું અપમાન। કેવો હર-
ધુત! કેટલો તરછોર (ખીજવાઈ હાંક મારે છે.) ચખરાક?
કાંહાં મરી ગીઓ, ચખરાક? (ચખરાક આવે છે) આ કા-
ગળ મુને આપતાં કાંઈ સરમા વાઈ?

ચખરાક—કાં સાહેબ સુ થીયું.

(ચુસાથી) સુ? તુમાફ અપમાન આવો હરધુત! (ક-
ચાલવા માંડે છે)

જુ સાહેબ, તમે કાંહાં ચાલ્યા? એએ કરના કે
કાકાજી આવસેની?

પત નામ. હીક યાદ આપી ને, ચખરાક હું મારા
ગાંવાં ને કાકાજી આવે તો
જેમારજો ને ખીજો

મારી કરજણની વાતે ખાંધેરકરમાં આજે આજે તરફ
જમતો ને જમતો શરૂ તે બી જો કહી અંદર આવે તો
બેલાસક ઉભે દાદરે ગજરાવી દેને, કે જોઈએ તો ઉંચકીને
બેધરક-ખારી વાતે બાહાર રમતામાં ફેંકી દેને; તારે જો
તે કરને. પણ કોઈથી સુરતે ચંદાલને મારી સાર્યે રખ-
થવા દેતો ના, શું ? હેમક સમજ્યો કે ? (જાય છે)

અખરાક—ચીક છે, એતો બધું એના કહેવા પ્રમાણે કરસું, પણ
આજકાલ બધા દીવસથી શરૂ તો મોંબી જોયું નથી લા-
વતી તારે ચોરો, ચરાવી લઉં (એમ કરી એક બાટલી પી
જાય છે. નેનજામાં આમતેમ ફરે છે એટલામાં દોરાબ શેઠના
પુઠાના લીબાસમાં આવે છે)

દોરાબ—અંદર આયા તો ખરા ! આજે લુચ્યા શરામે મને બધી
વાર હાથ તાલી આપીને ઉડાન્યા કીધોછ તે હવે સપરાસે.
સાફ થયું જે એનો કોઈ નરીયાંનો ખીસેલો ને કાતર્યાનો ધ-
સેલો કાઢો બધું વરસે આજકાલ આજે તરફ આવી મરવાનો
છે એવી મને પસમવસ ખબર પરી કે જેથી તે આવે તે-
ટલાં તે કાકાનોજ સોંગ સજી મને અહીં પગ પેસારો કર-
વાને અચ્છી રવેસે બતી આયું. (જોઈને) પણ આજે કોણ
છટ, કોઈ કમીનો નોકર છે ! જરા હમપર સુમાર !

(ચળગક આવે છે)

(દોરાબને જોઈને-મનથી) મોહોસમો કાંન ધાંસમાખરો એમ-
એટલા વાસમારમાં આસમાવી ઝુસમુઓ દેસમેખું ! (આગળ જ
સુરખી સાહેબ, તમારો કમીનો સાબલ તમોને જુલુજી
સલામ કરેછ.

શેઠના—(દમામથી ખંખારીને) તું કોણ છેરે ગયો

અખરાક—સુરખી કે.....મી.....ના

સાહેબના ભત્રીજા દરામને

હજુરીઓ ને ખા-

ફરેજળના તારા અખતાવર કાકાજી સાહેબ મહેલ પરસે તુને
જોદમા દબાવવા અધીરા થઈ ઊભાછે.

અખરાફ—આએ ઝોરડામાં તશરીફ ફરમાવોને જરા આરામ કરો,
મુરખખી, તેવંજુ જરા કામે ગયેલા છે. તેઓ આવશે. હું
જઈને તેવંજુને તાખરતોજ તમો નેક અખત સાહેબનાં અન્ને
પધારવાને અખર કરમ.

(રસ્તો ઝોરડાનો જતાવે છે. દોરાબ દમામથી વાંકા ઢીકા
આસે છે ને તેઓ જાય છે. ખીજી તરફથી બુઢો આવે છે.)
(ફરામ રમવા ગયો ત્યાં દોસ્તો ટેબલપર બેઠા છે ને
ફરામની વાટ જુવે છે એટલામાં ફરામ આવ્યો ને શરાબનો
દોર ચાલ્યો. શરાબ પીને ધુનમાં ચઢ્યા ને બધા મંજો
ગાવા લાગલા)

ફરામ—અલા આપજુ હંધા પેલા ગુજરાતી ઈંદ્ર સબાકા ગાના
ગાઉંથું.

એક— એસ વેરી ગુડ.

ગાયન.

રાજ હમો દેવનાને ઈંદ્ર અમારૂં નામ,
ગમત પરીની જોવાથી થશે દીલમાં આરામ;
સાંભળો મારા દીકરા મન મારૂં ઉદાસ
તથી તમો જઈ કરીને લાવો પરીયો ખાસ

૩ ૩ ૩ ૩.....હટ રાજ

ગાતા ગાતા નાયવા કુદવા માંડે છે એટલામાં અખ.

કાકા કાનસણ--પરવર દેગાર તારો આસરો ! ધણે વરસે મારા ભત્રીજા ફરામને ગોદમાં ચાંપવાની ઉમીદથી મારા જઈ રહીક ફક્તમજના મહેલમાંથી નીકળેલો હું પાધરો આએ તરફ આયોજ, પણ કેમ, એકી દાઈ નથી ? મેં એને એની તક-સીરો માઝ કીધી ને હું આજે અત્રે એને મળવા આવનાર છેઉં એમ કસદનુંજ કાગળ લખ્યું તે એને મધ્ય હોસે કે નહીં !

(ચખરાક આવે છે તે આ ડોસાને જોધને લાગેલો કમર-માંથી હંચકી ફેકી દેછ.)

છાલી ઉપર ચઢી બેસે છે એટલામાં ફરામ તથા તેના સો-બતીયો જોઈ ખુશી થાય છે)

ફરામ--અહા ચખરાક દોરબ શારજાન્ટને તો ખુબ માર, મરી જશે તો આપણે હંદા ખાડો ખોદી દાતી દઈશુ.

ચખરાક--પણ શેઠ કાંઈ ગમત વના મારતાં ફાવશે નહિ માટે તમે ગાયન ગાવતો મને તાન ચઢશે એટલે હું નાયસ.

ફરામ--હા, હા થીક વિચાર કીધો ચાલો તારે આપણે હંદા ગાયન ગાઈએ.

(ગાય છે.)

ગાયન.

બધા--સારી છે, સારી છે, દુનિયાની રીતી;
દાના તો દાર પીવે, નાદાન તો દુધ પીવે;
રજપુતો બીખ માગે, ધાટી તો મોજ કરે;
કેવી મજાની એ રીત, શાણા કેવી મજા
ચોરો તો વેપાર કરે, વળ
શાણા તો સમ

ખોટાનો જીવો સાર, શાણ-મ્મી મળની-સારી છે.
(ગાયન પુર થતાં બધા હસવા માંડે છે.)

કુરામ—(પાસે જઈ જીવે છે તો એમો કામ કાવસ નજરે જણા
ય છે તેથી પસ્તાય છે) (ખીજ બાજુએ)

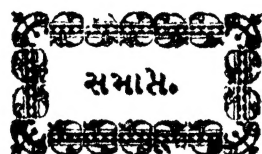
ચખરાક—(હસ્તો હસ્તો) હા.....

મોહોસ મોકાન હા.....

ધાસમાંખરો, મુસમુજો, દેસમેખો...

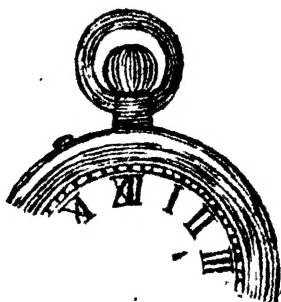
હો.....

કુરામ—અહ્યા લુચ્યા ચખરાક આ તને ખખર છે તેં કાઢને ચક-
દી લાખો, હાય મારા ઉપર શરાખની સ્તા પુર્ણ હતી તેથી
માફ શાણપદ કોરે રહું અરેઅરે ખુદાખુદા-સત્તા આગળ શાણપદ
શા કામનું.

અગાઉ ૧૦૦ ચોપડીના આહુક થનાર.

ખતરી—ગવરીશંકર દલપતરાંમ.

ગ્રાહકોમાં લુટાલુટ ! વહેલો તે પહેલો ?

સત્યવાદી હરીશ્ચંદ્ર નોવેલ

યાને

જીવન ચરિત્ર.

મુદ્ય ફ્રંક બાર આના

મળવાનું ઠેકાણું,

કે. એમ. દુધવાળાની કંપની.

૪૦ કલુપુર-અમદાવાદ.

ચાચનના શોખીનોને ખુશખબર અમારી કંપનીમાં
તના પુસ્તકો મળે છે જે કે નોવેલો, નારકો.
રીઝેરે જથ્થાબંધ તેમજ છુટક વેચાઈ છે
ખાસ કીફાયત ભાવ માટે એક
... હરેક માલ વી. પી. થી...

મહત્ત્વ ! શું તમે સ્ત્રી પુત્ર-પુત્રીઓને પવિત્ર અને
પ્રેમી કરી મર જંઘાર મુઘારવા માહો છે ? બે
આહવા દોતો

ગ્રાહક થઈ ખુશી થાઓ.

હર્ષદ-તરંગ.

(માસિક ચોપાન્યું)

હર્ષદ (આનંદ આપનાર) તરંગ (લહેર) આ નામનું
માસિક ચોપાન્યું આખા હિંદુસ્થાન ઉપરાંત આફ્રીકા વીગેરે
દેશોમાં બહોળો ફેલાવો પામેલું ગૂજરાતી ભાષાનું ઉત્તમ માસિક
દર મધ્યે ભદ્રિનાની શરૂઆતમાં પ્રગટ થાય છે. જેમાં સ્ત્રી
સૌંદર્ય, પદ વિકાસનું ચિત્ર, અલંકાર ઉક્તિના ભેદ, ખતાનનારૂં
સાહીત્ય. પ્રકૃતી પ્રસંશા, આર્ય મહિલાઓનો ધર્મ, આધુનીક
મગનીઓને બોધ, ખતીજ પદાર્થ જ્ઞાન, કાવ્ય વિષય, રસિક
નોવેલ ઇત્યાદીક અનેક પ્રકારના ધણાક વિષયો અનુક્રમ
આવે છે. આ માસિકને માટે વાર્ષિક લવાજમ ટપાલ સહિત
રૂપિયો દોઢ રાખવામાં આવ્યો. આફ્રીકા વાલા પાં
ચ આના વધારે રાખવામાં આવ્યા છે. વી. પી.

પોસ્ટલ વધારે.

" માસિકના ગ્રાહકોને સને ૧૯૦૭ ની

ગત નોવેલ આપવામાં આવશે

મુદ્રાકાલુ.

